

7 PARADA DEL PUIG DE SANTA MARIA

La Fallera Calavera ha arribat a un poble molt significatiu per a la història dels valencians i les valencianes: el Puig de Santa Maria. S'ha hagut de desviar i pujar cap al nord, no podia entrar a la ciutat de València des de cap altre lloc. El mal és que sempre que ve, ha d'estar pendent per evitar trobar-se amb el fantasma de Jaume I, que va per allí amb el seu cavall. És molt pesat i, si la veu, correrà cap a ella i l'agafarà del braç per a contar-li les mateixes batalletes de sempre, se li farà de nit i haurà de dormir a la lluna de València. Espera tindre sort i evitar l'encontre!

Els fets, segons ens els va contar

El *Llibre dels fets* és la crònica en primera persona de la vida de Jaume I i és un document històric únic. Dictat directament per ell als seus escriptors, el rei ens descobreix la seua versió de la història (una mica edulcorada, clar; qui no ho faria?) de la conquesta del Regne de València, i totes les batalles, les intrigues, els dubtes i els actes de valentia al voltant de la campanya militar. Com una gran saga literària, però narrada directament pel seu protagonista. Si fas el test podràs mesurar els teus coneixements sobre la vida i les gestes del rei conqueridor.

- 1 Com és habitual, Jaume I comença pel principi: pel seu engendrament. Ell mateix reconeix que son pare no estimava gens sa mare, i sense entrar en massa detalls, conta que va ser concebut en un encontre que van tindre a Miravalls. És la crònica d'un altre historiador coetani, Bernat Desclot, la que conta que la mare, amb l'ajuda del seu majordom, va fer-se passar per l'amant del pare per poder gitar-se amb ell. Saps quin era el nom dels pares de Jaume I?
 - a) Maria de Montpeller i Pere d'Aragó.
 - b) Dolça d'Aragó i Guillem de Montpeller.
 - c) Berenguera de Lleida i Francesc el Catòlic.
- 2 Daenerys, Dioscòrides o Batman són alguns dels noms que la gent posa hui als seus fills. Un nom és, en principi, per a tota la vida i, com veus, els progenitors s'ho prenen com tota una responsabilitat. La mare de Jaume I, per donar-li'n un al seu fill, va decidir que seria la providència qui s'encarregara de l'elecció final. Amb quin mètode?
 - a) Va elegir 10 cavalls de l'estable reial, cadascun amb un nom, i va celebrar una cursa entre ells.
 - b) Va encendre 12 ciris, cadascun amb el nom d'un apòstol, i es va quedar amb el que va durar més.
 - c) Va enviar coloms missatgers als seus familiars i es va quedar amb el nom de qui primer va respondre.
- 3 A les batalles medievals, una cosa que et podia ocórrer era que patires ferides. El mateix Jaume I... segons conta al *Llibre dels fets*. I el cas és que gràcies a la ferida, les seues restes van poder ser identificades quan van ser extretes del monestir de Poblet molts anys després, al segle XIX. Quina ferida era?
 - a) Una sageta de ballesta al crani.
 - b) Un tall d'espasa a les costelles.
 - c) Una fletxa a la cama.
- 4 Hèrcules tenia el lleó de Nemea; Sant Jordi, un drac llegendari, i Jaume I està lligat a la rata penada, que des de la conquesta de València també ha esdevingut emblema de la ciutat. La llegenda diu que el rei va adoptar aquest animal com a símbol durant el setge de València. Què va motivar aquesta decisió?
 - a) Van aparéixer rates penades volant durant l'assalt a les portes.
 - b) Una rata penada va fer niu a la tenda de Jaume I.
 - c) Una rata penada va atacar un ballester musulmà que apuntava a Jaume I.
- 5 El títol de «conqueridor» no te'l guanyes només amb la invasió de terres. Conta Jaume I al seu llibre que, abans de la invasió de Múrcia, es va confessar i el rector li va reclamar que abandonara la relació amorosa que mantenia amb Berenguera Alonso, la seua concubina reial, perquè això era pecat. Quina va ser la resposta del rei?
 - a) Fer cas i abandonar la seua amant.
 - b) Trencar el seu matrimoni per deixar de viure en pecat.
 - c) Dir-li al rector que ja ho apanyaria amb Déu quan es morira.